

קדימה בהלכת נפשות

אם באו שני חולים לבית החולים בצ"א, ויש רק רספריטור אחד, וצריכים לקבוע למי ליתן אותו, אם לאחד שקרוי לודאי שאפשר להציל, או לשני שיש רק ספק אם יועיל, אז פשיטא שאין דוחין ודאי מפני ספק. [עיי' נשמת אברהם ליו"ד סימן רנ"ב אות ב']. אבל אם באו אחר זה, וכבר חיברו את הראשון לרספריטור, אע"פ שהוא זקן מופלג וחולה, ורק ספק אם יועיל לו הטיפול, והבא אחריו בריא וצעיר, ע"ז נאמר הדין שאין דוחין נפש מפני נפש.

אכן אם בשעה שצא הזקן המסוכן תחילה כבר יודעים מראש שצעוד שעה-שתיים יציאו לבית"ח עוד חולים צעירים בריאים, כי כן קורה בכל יום, וברור הדבר שאין מספיק רספריטור"ז עבור כל החולים, נראה שאף זה צבחינת באו בצ"א, ואין לנו לחצר מלכתחילה את הזקן המופלג המסוכן למכשיר.

ובמשנה סוף הוריות (דף י"ג) הוצא סדר קדימות בהלכת נפשות, ועי' בהגר"א ליו"ד סימן רנ"א ס"ק י"ח שהביא מירושלמי (הוריות ג:ה) שהסדרן קודם לפלפון, וכנראה שהקובע בזה הוא שמקדימים להציל את זה שהקהילה צריכה לו ביותר, ועי' אג"מ (ח"מ ח"ב סימן ע"ד) שקשה לעשות מעשה עפ"י כללי המשנה בלי עיון גדול (ומסתמא ה"ט כי בזמננו יש הרבה נשים שעוסקות בתורה ובמצוות יותר מאשר הגברים וכו'), וכללי המשנה מיוסדים על ההנחה שלפי סדר קדימות זה נרויח יותר בעבור הקהילה). אכן, חשבון זה (של זקן מופלג ומסוכן בנגוד לצעיר בריא) לכאורה ברור לכל שנרויח יותר שנות-חיים אם נטפל בצעיר הבריא.

וכן נראה שאם כבר חזרו את הזקן המופלג לרספריטור, ואח"כ הבינו שלא הי' כדאי, כי הרבה צעירים יבואו עוד, שמן הנכון לרופאים לקבוע על הזקן הזה החלטה של DNR, כי לגבי התחלת הטיפול החדש עבור החולה הזקן בנגוד לטפול בצעירים, זה כבר נחשב כבא בצ"א, ועלינו להקדים הטיפול בצעירים הבריאים, ואין בזה משום אין דוחים נפש מפני נפש, כי אין כאן רציחה בקו"ע, אלא רק אי-קיום הדין של לא תעמוד על דם רעך, ובאם הרופא אין יכולתו לטפל בכולם ביחד, צריך להקדים את אלו שיצא מהם יותר ריוח לקהילה, וכאמור.

כעת התחילו בציה"ח להשתמש ברספריטור אחד עבור ד' חולים, כי אין מספיק מכשירים עבור כולם, ואע"פ שהאוויר שזה מוציא מגופו חוזר ונכנס אל תוך גוף השלשה חולים האחרים, וקיימת אפשרות שזה יגרום לקרב מיתת אחד מהאחרים, כי אולי החולה האחד חליו יותר קשה מזה של האחרים, ונמצא שעברו הרופאים על אי' רציחה. אכן נראה שלשם הלכת כל כמה דאפשר, הרופאים מרפים ביחד ארבעה חולים (כנ"ל) שנראים כאילו חולים באותה המדה, וזהו מה שלמדנו מקרא דורפא ירפא, שמכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות, וביאר בזה הרמב"ן בס' תורת האדם (מהדורת מה"ק עמ' מ"א) שאע"פ שקיימת אפשרות שהרופא יגרום לחולה שימות צמוקדם (מחמת טיפולו), כל זה כלול בגוה"כ דורפא ירפא, דרשאי לטפל ברפואת החולה כמיטב יכולתו. וחכמת הרפואה התפתחה במאד מאד משך כל הדורות, ובכל דור טפלו בחולים כפי מיטב יכולתם ומיטב ידיעתם, ובדאי והרבה פעמים גרמו לקצר חיי החולה מפני ליקוי ידיעתם, אך כל זה כלול בגוה"כ דורפא ירפא.

והיות שאנו יודעים מראש שיבואו הרבה חולים לבית"ח, אפילו באו בזא"ז נראה שדינם כבא בצ"א, ומחוייבים הרופאים לטפל בכולם בשווה - אם זה אפשר, ואין להם ברירה אחרת אלא לעשות כנ"ל. וד' ירחם על כל חולי עמו ישראל.

רבי שכתר
ו' ניסן תש"פ